

WA – KHA – DIA
DIALOG – BEVIDSTHED – SOLIDARITET

September
2014

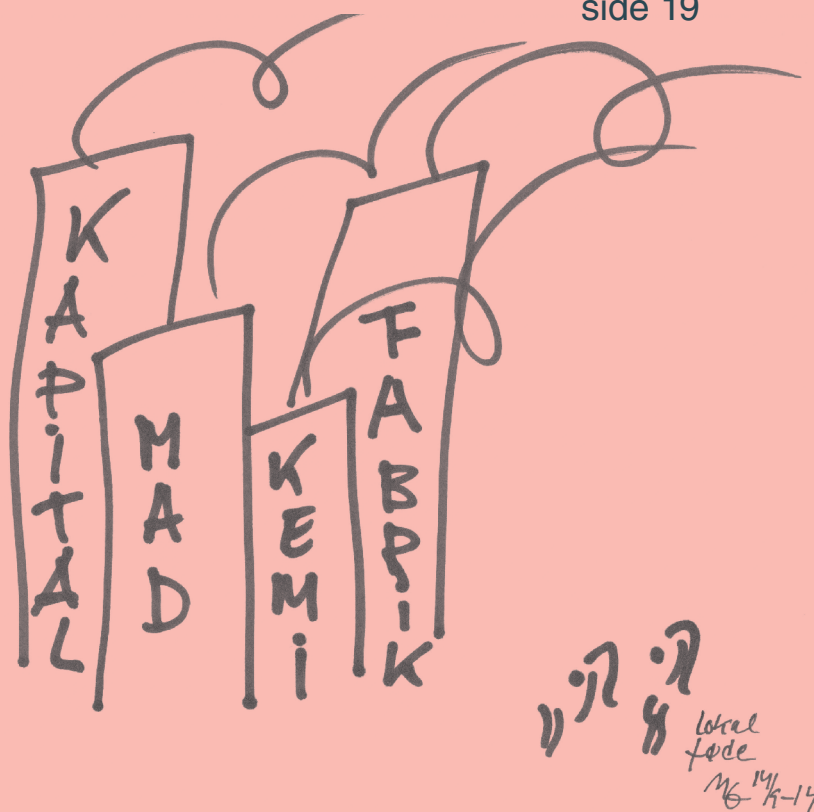
CYKLER TIL SENEGAL

Fatou Guèye og Awa Diallo til MBK-møde i
landsbyen Saré Hamath Samba2

INDHOLD:

Kære medlemmer og venner	side 03
Arrangementer og kurser siden sidste nyhedsbrev	side 04
Senegal nyt	side 05
Rejserapport fra projektrejse januar 2014	side 06
MBK ved Fanta Cassama	side 09
Container – rejse februar 2014	side 10
100 cykler til Senegal	side 12
Fremtiden ligger i det lokale landbrug	side 14
Nu skal der satses på frø fra egne løgplanter	side 16
Referat af Cykler til Senegals generalforsamling	side 18
Couleur Café	side 19

WWW.CYKLERTILSENEGAL.DK

STUBBEVEJ 3, 4050 SKIBBY TLF. 2380 2720
MERKUR BANK 8401 1060310. ISSN 1904 – 8564

KÆRE MEDLEMMER OG VENNER AF CYKLER TIL SENEGAL

Af Lone Frederiksen

Sikke en herlig solskinsommer vi har haft herhjemme. Det har været dejligt for os, der har holdt ferie eller bare kunnet nyde det i fritiden. For nogle landmænd har det været anderledes alvorligt – ingen regn i to måneder, mens kornet skulle gro og sætte kerner. Der var mange steder, hvor der ikke blev meget ud af det. Det samme har desværre gjort sig gældende flere steder i Senegal blandt andet i Faoune. Da jeg var dernede i maj, fik vi allerede de første regnbyger, der indvarslede regntiden. Men så skete der heller ikke mere før omkring starten af august. Også dér to måneders tørke, hvor bønderne skulle have sået og passet deres afgrøder. Nu kunne de først starte 1½-2 måneder senere end normalt. Og ingen ved, hvor længe regntiden så fortsætter. Det falder desværre kun alt for godt i tråd med det vi hører fra den nyeste klimarapport, udarbejdet af Price-WaterhouseCooper: At klimaforandringerne kommer hurtigere end tidligere beregnet med deraf følgende voldsommere og mere uforudsigelige vejrfænomener. Og igen går det værst ud over de fattigste. Bønderne i Senegal forsøger at tilpasse sig, praktisk taget fra dag til dag. I år har mange således opgivet at dyrke hirse, som ellers er meget vigtig i den daglige kost. I stedet forsøger man sig med afgrøder med kort vækstsæson, f.eks. ris eller sesam, som godt kan sås ret sent.

Videnskabelige undersøgelser (Ole Mertz fra Københavns Universitet, m.fl.) fra Sahel-området, hvor Casamance og Gambia med 700-1000 mm regn om året ligger i den sydlige udkant af området, tyder på, at mange bønder over en årrække har oplevet faldende nedbørsmængder og deraf følgende ringere udbytte af hirse og andre afgrøder. Der er dog store lokale forskelle på, hvordan klimaforandringerne slår igennem de enkelte steder, men meget tyder ifølge

forskerne på, at især det vestlige sahelområde (hvor COLUFIFA jo arbejder) vil se markante fald i nedbøren. Samtidig oplever mange i det område, at det er blevet vanskeligere at finde græsning til husdyrene, og at jordens frugtbarhed er faldet. Undersøgelserne peger på, at mange bønder har forsøgt at tilpasse sig ved f.eks. at gå i gang med andre indtægtsgivende aktiviteter, såsom håndværk og handel, men der er også en markant stigning i grønsagsproduktionen. Husdyr, som ikke er så følsomme for udsving i nedbøren, bruges af mange som sikkerhed mod dårlig høst. Disse forsøg på at tilpasse sig de ændrede vilkår ligger helt helt på linje med det, som COLUFIFAs medlemmer i forbindelse med projekterne har bedt os om at hjælpe med, nemlig undervisning og støtte til husdyrbrug og gartneri samt mikrolån til småhandel mm. Og det er jo – midt i bekymringerne – opmuntrende, når forskning og lokal praksis kan gå hånd i hånd.

På den sidste projektrejse i maj måned var vi så heldige, at journalist Vibeke Rask Grøn deltog nogle dage. Det er der bl.a. kommet nogle fine små historier ud af, hvoraf I kan læse et par stykker her i bladet. Der har også været to historier i P1 morgen, og den ene kommer med på hjemmesiden hos Verdens Bedste Nyheder.

Ny kasserer

På generalforsamlingen sagde vi farvel til vores kasserer gennem mange år, Ivan Normann-Andersen. Stor tak til Ivan for en kæmpe indsats med at holde styr på vores økonomi og for mange kloge og nuancerede overvejelser i vores diskussioner og aktiviteter. Heldigvis har Ivans søster, Maj-Britt Nordmaj, som oven i købet har en regnskabsuddannelse, overtaget posten som kasserer i CtS.

ARRANGEMENTER OG KURSER SIDEN SIDSTE NYHEDSBREV

- 4.-5. september.** Cykler til Senegal deltog i "Afrika på Vesterbro," der var en del af kulturarrangementet CPH World Music Festival, med en lille salgs- og informationsbod på Dr. Dantes Plads. Torsdag 4. september kl. 17 fortalte Lone og Janne om Cykler til Senegal, om projekter og containerindsamling inde i Råhuset, hvor vi også havde ophængt fotos. Ud over Janne og Lone deltog Gitte og Jytte.
- 26. august.** Lone holdt foredrag om vores projekter i Dansk Handicapforbund.
- 21. august.** Maj-Britt Nordmaj deltog i CISU-kursus om projektregnskaber.
- 1. august** i Det gule Hus på Tuse Næs. Indsamling af ting til container samt infobod.
- 14. juli.** 100 cykler hentet fra DSBs lokomotivværksted i Sydhavnen. John og Jette Flensborg, Kirsten Dahl og Bregne.
- 7. juli.** Afhentning af telte, tæpper, soveposer og fodbolde på Roskilde Festival, organiseret af Camilla Englyst. John og Jette Flensborg samt Janne.
- 22. juni.** CtS var med på Couleur Café med en bod. Jytte, Lone og Maj-Britt deltog.
- 20. juni** i Frederikssund Hjerteforening, Kursus i Livsstil. Mariama fortalte fra Senegal, og der var ny fotoudstilling med vores aktiviteter i Danmark og Senegal. Janne og Mariama.
- 6. juni.** Sustain Festival, en videns-, kultur- og familiefestival med fokus på bæredygtighed. Vi fortalte og viste billeder samt den nye DVD om containerpakning. Og vi samlede ind til vores container, som skal pakkes 4. oktober. Janne og Ivan.
- 30. april – 24. maj.** Projektbesøg i Senegal og Gambia. Lone samt deltagelse af journalist Vibeke Rask Grøn.
- 26. april.** Tingstedet i Valby. JORDENS DAG. Mariama synger og fortæller fra Senegal. Desuden er der markedsbod. Mariama og Janne.
- 26. april.** CtS's generalforsamling på Elværket i Frederikssund (se referat inde i bladet).
- 22.-26. april.** Udstilling på Elværket i Frederikssund i forb.m. fejringen af Elværkets 100-års fødselsdag.
- 22. april** kl. 9-12. Sydkystens Privatskole, Solrød Strand. Udstilling af foto, lysbilleder m.m. Janne og Mariama.
- 9. april.** Lone deltog i CISU-kursus omkring værktøjer til check af foreningers finansielle styring.
- 4. april.** Senegals nationaldag (årsdagen for uafhængigheden i 1960). Lone deltog i festligholdelsen, arrangeret af Børn Uden Grænser.
- 3. april.** Lone deltog i CISU-kurset "Effektfuld hjemmeside".
- Februar-marts. Maj-Britt Holten deltog i CISU-kurser om kommunikation.
- Februar-marts. Workshops og debattmøder omkring mikrofinans og værdikæder, arrangeret af Børnefonden og Dansk Forum for Mikrofinans (DFM). Lone deltog.
- 12. marts.** Frederikssunds Husmoderforening i Langes Magasin. "Kvindehænder", fortællingen om mødet mellem kvinder fra nord og syd ved Mariama. Janne fortalte om indtryk fra sin rejse i februar, og der var indsamling til næste container.
28. februar på Holbæk bibliotek. Dias ved Mariama Guldagger, sidste nyt om vores projekt sammen med bondeorganisationen COLUFIFA ved Lone Frederiksen og indtryk fra containerrejse her i februar i Senegal/Gambia ved Janne Noack.
- 3.-28. februar.** Foto-udstilling på Holbæk Bibliotek "Fra Danmark til Senegal".
- 5.-20. februar.** Janne på container-projektrejse.
- 16. januar.** CISU-kursus "Theory of Change." Lone deltog.
- 28. december 2013-12. januar 2014.** Knud og Mika på projektrejse til Senegal/Gambia.

FORNEM UDNÆVNELSE

Senegals justitsminister Sidiki Kaba er, som den første afrikaner, blevet udpeget til præsident for den internationale straffedomstol i Haag med tiltrædelse til december. Flot! Han er uddannet jurist og samtidig diplom inden for filosofi og litteratur. Han har haft en international karriere især inden for menneskerettigheder, således var han i perioden 2001-07 leder af den internationale føderation for menneskerettigheder partnerskaber samt borgerinddragelse.

EBOLA

Senegal har igen den 21. august lukket sin grænse (vand, luft og jord) mod Guinea. Grænsen blev tidligere lukket i foråret, men genåbnet, da ebola-epidemien syntes at stagnere i Guinea. Grunden til, at grænsen igen blev lukket, skal antagelig findes i, at en ung mand fra Guinea var forsvundet fra et isolationscenter i Guinea for at dukke op i Dakar og dermed bringe ebola til Senegal. Der har dog ikke siden været identificeret nye tilfælde i Senegal (eller i Gambia), og alle han har været i kontakt med er identificeret. Regeringen har iværksat en landsdækkende oplysningskampagne med udlevering af sæbe samt klor til vandrensning og påbud om, at alle der skal ind på en sygeklínik skal vaske hænder først.

NY PREMIERMINISTER

Den tidligere premierminister, Aminata Touré, gik af i starten af juli, da hendes parti led nederlag ved kommunalvalget i Dakar. Ny premierminister er Mahammed Dionné, som inden da stod i spidsen for Senegals nye udviklingsprogram "Le Plan Sénégal Emergent" (Senegal bryder igennem).

NY, LANGSIGTET STRATEGI FOR SENEGALS UDVIKLING

Efter gennemførelse af to perioder med den nationale strategi for bekæmpelse af fattigdom har Senegal nu iværksat en ny strategi for økonomisk og social udvikling. Strategien bygger på visionerne i planen "Senegal bryder frem", hvis målsætning er økonomisk gennembrud hen imod 2035. Planen for de vigtigste aktiviteter for perioden 2014-18 involverer såvel staten som faglige og finansielle partnere, private-offentlige partnerskaber samt borgerinddragelse. Staten ønsker at fremme økonomisk vækst med fokus på den menneskelige udvikling, hvilket indebærer konsolidering af demokratisk regeringsførelse samt sikring af bæredygtig økonomisk, politisk og social stabilitet. Hertil kræves gennemførelse af et vigtigt investeringsprogram sideløbende med fremme af en stærk og vedholdende vækstdynamik.

UDDRAG AF REJSERAPPORT

fra tilsynsbesøg for projekt PROFAS 28/12 2013 – 12/1 2014.

Af Knud Schmidt.

BESØG I RAHMANE SEÏNDY, SOM ER EN AF DE TO TØRRESTE UNIONER UDE ØSTPÅ I SENEGAL. VI BLEV MODTAGET MED FEST OG SANG. MAN FØLER SIG VIRKELIG VELKOMMEN.

Boubacar havde inviteret MBK gruppen til at holde deres møde i vores påsyn. Jeg fik en god vidooptagelse af mødet, som ikke virkede helt autentisk, da de havde lavet aftalerne på forhånd, men det var meget illustrativt og fint. Efterfølgende fik vi en runde om, hvilke aktiviteter de startede med MBK-penge: Primært handel med hhv grønsager, olie, jordnødder, sæbe.

Vi fik også en længere snak med dem om både husdyr og planter. Vedrørende planter går de efter at dyrke have i regntiden, og vi snakkede med dem om at få en 'relais' (en lokal, der er udpeget til at få kursus hos COLUFIFA i henh.

planteavl eller husdyr og derefter hjælpe de lokale kvindegrupper) mere derud som har forstand på ris, da de også er meget interesseret i at forbedre den del. Dette er senere fulgt op, så vi forventer 2 relais på halv tid til det. Husdyrene er de meget interesseret i og har erfaring fra hønseprojektet. Det ser ud til at komme godt fra start. Der vil meget snart være en soldrevet fryser til vaccine som aftalt. Lamin fortalte, at de sidste år uden vaccine havde mistet alle deres fjerkræ af sygdomme. Nu er det ikke altid man kan tage det for gode varer, når der bliver meldt så bombastisk ud.

Alt i alt et meget positivt besøg, og tilsyneladende gang i de to dele af projektet. Relaisen inden for planter virkede meget svag, derfor som nævnt udsigten til en halvtids mere.

Vi lavede et lille interview med de ansatte relais

og 'animatricer' (kvinder, der er valgt og uddannet til at igangsætte og vejlede mikrofinans-/MBK-grupperne).

BESØG I BALLO KABALO

Igen en fantastisk modtagelse af en masse dansende og syngende kvinder. Vi havde ikke så meget tid, så vi tog en snak om MBK, Planter og dyr. Mønsteret er det samme her, på alle tre punkter. Også her får de meget snart en soldrevet fryser, så de kan opbevare vaccine. Her var der gode resultater med fjerkræ allerede. En kvinde viste sin besætning frem, og fortalte om en succesfuld forretning hun har.

De var meget tilfredse med at komme videre med det vi har kunnet tilbyde. Så meget at de forærede os en kylling og 4 æg, som vi fik fortæret dagen efter.

BESØG I BALLO KABADA – VED ORGANISATIONEN ENTENTE DE DIOULOULOU

Vi startede med rundvisning i marken, hvor vi så effektiv risproduktion, og et igangværende dæmningsprojekt. De var dygtige. Grunden var at der kom for meget saltvand ind i rismarkerne, så de ville afskære adgangen for saltvand, og lade regnvand gennemvaske jorden, så den efter hånden var mere saltfri.

Der var en produktionsansvarlig, som var veluddannet. De øvrige så også ud til at have styr på det. Vi fik en gennemgang i et fælleslokale af hvad de laver, og hvordan de er organiseret. Tilstede var ca 20 personer fra organisationen. Vi fik en lang historisk gennemgang af hvordan de var kommet i gang. Der blev fortalt om virkelige kriser i fødevarerproduktionen, som følge af bl.a. græshoppeangreb. De har skabt en organisation som på mange måder kan sammenlignes med Colufifa, men med meget fokus på risproduktion, opbevaring og salg af kvalitetsvarer. De

producerer såsæd til bønder af 15 forskellige sorter inden for både dybvandsris, upland ris, og salt-tolerant ris.

Fra Djibrils side blev der lagt op til at der skulle skrives en samarbejdsaftale mellem organisationerne. Jeg tror nu det ender op i, at Colufifa køber noget ris hos dem, og at de sender en ud og underviser vores relais, når de næste gang skal på kursus om ris.

STATUS FOR PROJEKTET

Vi startede med at alle ansatte var samlet til en kort introduktion til, hvorfor vi var der nu, og hvad det skulle ske.

Derefter en gennemgang af status for de 4 forskellige områder. Da Boy Sow skulle videre dagen efter, blev han særskilt interviewet af Mika, mens jeg tog mig af de øvrige.

Organisationsudvikling. Ousman har været rundt og der er lavet en SWOT analyse (Strengths, Weaknesses, Opportunities, Threats) i hver union (rapport findes på det på engelsk, og fransk). Resultatet er at det mange steder står rigtig dårligt til organisatorisk. Det ser dog ud til at bliver gjort noget for at rette op på det mange steder.

Inden for plantedyrkning er der blevet afholdt kursus i september, for 25 relais, med Sadibou og Ousman som eneste undervisere. Det gik efter sigende godt. Jeg har fået curriculum for kurset med (på fransk). Arbejde er igangsat i næsten alle unioner. Sadibou har skaffet frø til lave priser, så det ser ud til, at det vil komme til at køre fornuftigt fremover. Sadbou havde startet en modelhave i Faoune (bag fabrikken), hvor afgrøderne stod rigtig flot. Han var med god grund stolt af det.

Husdyr. Relais er udpeget, og 30 deltog i kursus i november. Undervisere var Alphonse (meget

engageret husdyrkonsulent fra Bounkilling), Lamin, og Ousman. Fokus her var langt hen ad vejen træning i brug af vacciner, med efterfølgende udstedelse af tilladelse til at vaccinere. Lamin er gået meget entusiastisk i gang. Han arbejder på mange felter på én gang. Bl.a. er han ved at få udpeget en slags mønster-besætninger, som kan bruges i forhold til undervisning og dokumentation lokalt. I Faoune har han startet op med fjerkræ. Der er et par høns af en speciel race, som han vil bruge i avl. Dertil havde han gang i tre lokale rugehøns. De første kyllinger blev klækket den dag vi rejste. Han regner med at næste gang vi kommer, vil der være masser af kyllinger i Faoune. Dejligt at se engagementet, og at han var så stolt af det han har sat i gang.

Relais og animatricer. I alt 55 relais er blevet trænet, mod det planlagte 56, så det er flot. Nogle steder er der udpeget folk der ikke har de kvalifikationer der skal til, så der har vi aftalt hvordan arbejdsgangen er for at skaffe andre. Det skal gå gennem unionspræsidenterne. Animatricerne fra de unioner hvor MBK har kørt i 3 år fungerer. De nye 12 animatricer bliver ikke uddannet samlet, men bliver oplært af Boubacar særskilt to og to i unionerne. Der er problemer med den startkapital der er aftalt til de nye unioner. Unionerne skal selv skaffe halvdelen, og projektet skal så komme med den anden halvdel. Vi sigter efter at vores del af pengene skal være på plads, så når de er klar, skal vi være klar til at frigive de penge. Men tilsyneladende kører denne del godt.

Kontrakter, motorcykler m.v. Vi havde et par timer hvor vi snakkede om de praktiske og organisatoriske ting vedrørende projektansættelserne. Angående motorcykler, så gjorde jeg noget ud af, at kulturen nok skal ændres, så det er et personligt arbejdsredskab. Nøglen til motorcyklen bør ikke overdrages til andre. (vi mødte en af dem i en union, hvor en anden var kørt på den, og hvor den så var gået i stykker). Det var vist meget godt med en reminder på det.

Angående længden af ansættelser, er den jo nu på 22½ mdr. Vi kan ikke forlænge uden godkendelse. Vi venter med at søge forlængelse, indtil vi nærmer os slutdagen, så vi kan se om der evt kommer nyt projekt efter dette eller om vi af andre grunde skal forsøge at få de penge ført

over på en anden aktivitet. Derefter skulle vi i gang med planlægningen af det næste halvår. Som startskud til det havde vi individuelt arbejde ud fra følgende to formuleringer:

Good because .....
Would have been better if .....

Dette skridt på vejen til at tænke konkret på hvad skal vi så gøre for at gøre det bedre, der fungerede så nogenlunde. Erfaringsmæssigt virker den måde mere konstruktiv end ved at sige, hvad der var godt, og hvad der var dårligt.

Herefter lagde jeg mig syg. Voldsom diarré og opkast og feber, så jeg måtte en tur på sygehuset for at få tjekket, om det var malaria (hvilket hurtigstestene viste, at det ikke var). Hjem igen til natten, med derefter to dages brak, hvor Mika tog over.

CA/BESTYRELSES-MØDE

Lidt sent inden det kom i gang. Der var nye præsidenter: Keba Mialo fra Sintet, Kisseme fra Mantabeng, Binta See fra Rahmane Seindy.

Der var en lang debat om organisationsudvikling, som udviklede sig til en ophedet diskussion om, hvorvidt det er formålstjenligt, at der er analfabeter som præsidenter. Ibrahima Sylla beskyldte direkte Ousman for at rejse rundt og forsøge at vælte de gamle præsidenter. Dette blev klart modgået af Ousman og andre. Men det blev pointeret, at det er vigtigt, at der i unionsledelserne skal være uddannede folk, men ikke nødvendigvis på præsidentposten.

Sama (præsident) tilkendegav under mødet, at han er i sin sidste periode, og henviste til mit gode eksempel ved at få kørt en ny (Mika) i stilling, når hårene bliver grå og falder af. Han sagde også, at alle skal følge reglerne, ellers kommer han efter dem . . .

Bortset fra disse misstemninger var der stor tilfredshed med systemet med relais og med projektet i det hele taget. Mandiang pointerede, at det der er indholdet i dette projekt ikke skal videreføres som projekt, men skal blive en selv bærende del af Colufifa. Meget positivt.

Colufifas budget blev gennemgået. Der er igen i år stor indtjening på sesam. Glædeligt at de har

fået det på skinner. Både styr på administration og kompetenceforhold, men også ekstremt høje verdensmarkeds-priser. Der var noget snak om beløbet til bilen. Dette budget

blev kun fremlagt, men ikke godkendt.

Besøg hos de lokale embedsmænd i Bounkilling Godt møde i forhold til advocacy. Til stede var Alphonse Sene (husdyr) og Libua Diatta (lokaludvikling). Specielt Alphonse var meget engageret, og en rigtig god sparringspartner for Lamin. Rigtig godt. Libua var mere stille, men positiv over for samarbejdet. Har lovet at deltage som underviser i forhold til advocacy på lokalt plan – hvordan man gør. Han kan mange ting, som vi kan have glæde af inden for organisationsudvikling, plantedyrkning m.v. En god tur. Dejligt at se at så meget virker. God kompagnon (Mika), som vi forhåbentlig får meget glæde af i fremtidens arbejde.

MBK VED FANTA GASSAMA

Interview 7. januar ved Mika Thorgaard Frølunde

Det var et glædeligt gensyn, da jeg i januar 2014 kom tilbage til Faoune for første gang siden mit ophold i foråret 2012. Det var som del af tilsynsrejsen med Knud, som foregik december/ januar 2013/2014.

Efter et par dage i Faoune blev der tid til et besøg hjemme hos Mandiang og hans kone Fanta. Knud og jeg vandrede afsted, og da vi ankom, startede vi med et besøg i Mandiangs imponerende køkkenhave. Adskillige kvinder havde hver et areal af haven, de passede, inklusiv Fanta. De dyrkede grøntsager, som de solgte. Efter rundvisning og stolte forklaringer af, hvordan køkkenhaven fungerede rent praktisk, tog Knud tilbage til campen, og jeg slog mig ned i Mandiang og Fantas gård. Vi havde aftalt, at jeg skulle interviewe Fanta omkring hendes MBK aktiviteter.

MBK står for Moussou Barra Kafou på mandingue, som betyder 'kvinder, der samarbejder'. Der er adskillige MBK grupperinger i TSK (den union, Faoune ligger i), og Fantas MBK gruppe hedder Konte Dioumboulou. De er 17 kvinder i gruppen. Fanta står for regnskabet. Når kvinderne tager lån, er der en rente på 10 % per måned. Ved tilbagebetaling af lån betaler man beløbet, der er lånt, renter og eventuelle bøder. Når Fanta tager lån, bruger hun gerne pengene

på olie, peber, hvidløg, gombo, te og sukker. Hun køber disse for at videresælge det. Hun køber eksempelvis olie for 15 000 CFA, og videresælger det for 18 000 CFA; hun får derved en fortjeneste på 3000 CFA. Hun bruger også overskuddet til at lave forretning. Med overskuddet for olien vil hun for eksempel købe gombo.

Her blander Mandiang sig med en lille drillende kommentar omkring, at hans indtjening går til husholdning, men hendes går til forretning. Man kan godt vælge ikke at være med i MBK gruppen længere, hvis man vil. Man skal bare lade være med at møde op, og så ser man ikke, de penge man har lagt i kassen, længere. Fanta har ikke været ude for, at der er nogen, der ikke har betalt tilbage. På nuværende tidspunkt er der dog nogle, som er blevet væk i fem måneder... Dette år er de begyndt på at udlåne penge i anledning af tabaski (den ene af de to store muslimske helligdage), sådan at kvinderne kunne købe tøj til deres børn til festen. Dette år var der nemlig nogle kvinder, som mistede deres kul, og derfor ikke kunne købe tøjet selv.

Med denne kommentar afslutter vi interviewet, og vi slår over i mere uformel snak. Efter en hyggelig eftermiddag hos familien Mandiang, traver jeg tilbage mod campen igen.

CONTAINER-REJSE FEBRUAR 2014

VED JANNE NOACK

Jeg ville også vise David landsbyen, COLUFIFAS gæstehytter og andre bygninger, der ligger i udkanten af Faoune.

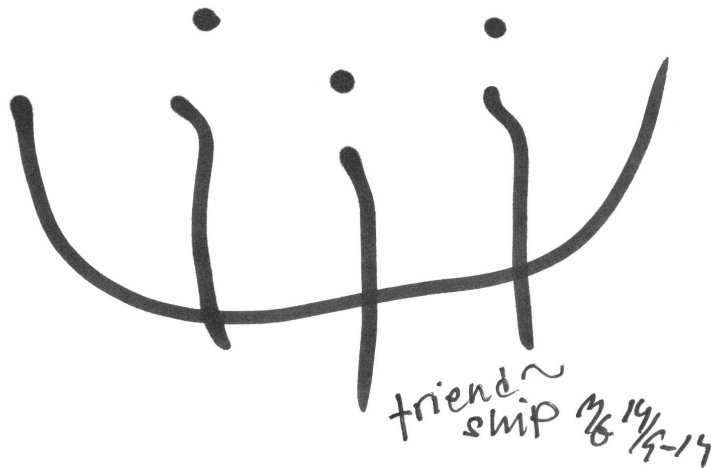
PÅ DENNE REJSE HAVDE JEG INVITERET MIN SØN DAVID PÅ 47 ÅR MED. DET VAR HANS FØRSTE MØDE MED AFRIKA. DET VAR EN STOR OPLEVELSE AT VÆRE PÅ REJSE SAMMEN OG HILSEN PÅ MINE VENNER I FAOUNE OG I COLUFIFA, SOM MODTOG OS MED DEN SENEGALESISKE VARME OG GÆSTFRIHED.

Nu har vi sendt over 8000 cykler af sted, siden vi startede i 1996. Jeg kan se, at mange børn og voksne cykler rundt omkring i alle de landsbyer, jeg besøgte. Jeg skal hilse og sige TAK til alle her i Danmark, som har skænket cykler, symaskiner, haveredskaber, værktøj, skoletasker mm.

Formålet med min rejse var at besøge en sundhedsklinik samt nogle af landsbyerne, som har modtaget ting fra containeren. Rejsen var støttet af Dansk Missions Råds Udviklingsafdeling/Genbrug til Syd. Vi landede med fly i Banjul om eftermiddagen;

jeg plejer at ankomme ved midnatstid, så det var helt anderledes at kunne se alt på vej ud til det lille hotel Leybato ved Atlanterhavets kyst, som vi ville opholde os på, indtil vi havde fået visum på det senegalesiske konsulat og kunne rejse videre til Faoune i Senegal. Dagen, hvor vi skulle hentes i gik med at vente, og endelig ved tre tiden dukkede Ansou, COLUFIFAs chauffør, op og vi kunne køre mod Faoune. Da vi ankom, stod der en fin velkomstkomite bestående af koordinator Dembo Mandjiang og projektleder Djibril Baldé med flere, ikke at glemme vores søde madmor Bana og hendes yngste dreng. Det var weekend, men alligevel var der meget aktivitet omkring COLUFIFAs kontor og i nogle af husene. Kontoret var lukket, men Lamin, der er ansvarlig for dyreholdet i projektet, var der og lavede forsøg med foder til geder og høns. Kvinderne kom for at arbejde i biprojektet, i det hele taget var der en aktivitet, som jeg ikke havde mødt i de tidligere år.

Jeg ville også vise David landsbyen, COLUFIFAS gæstehytter og andre bygninger, der ligger i

liv selv om det var weekend. Der var 4 små købmandsbutikker og 3 små skrædderier, så man behøvede ikke at køre ind til nærmeste lidt større by Carrefour (ca. 4-5 km), men det gjorde de unge alligevel. David blev inviteret med på motorcykel af min gode ven, skolelærer Moussa, en aften og blev barberet og kronraget, sådan omkring kl.22, og havde også handlet dejlig frugt. Man skal være klar over, at når man bor i en af gæstehytterne, så varer det ikke længe, før det rygtes, at man er der, og så er der nærmest besøg hele tiden. Så en dag besøgte vi Idas hytte, hvor der var en gæst fra Danmark, og David nød, at der kun var omkring 5 mennesker med os to der.

Mange COLUFIFA-folk havde elever boende, unge, der kom fra omegnen og gik på overbygningsskolen i Faoune. Skolen blev oprettet for ca. 4 år siden og ligger på den side af vejen, hvor der ikke er strøm, så de ønsker sig solcelleanlæg så de kan bruge computere i undervisningen. Lige nu tager inspektøren sin bærbare opladet med hjemmefra. Vi besøgte en klasse, der havde spansk, og snakkede med dem, og de fortalte, at de ønskede nogle klasselokaler af mursten, for nu er skolen bygget af fletmåtter, rejst af dem selv på første skoledag efter sommerferien.

Vi stødte på 3 unge, der ville komme ud til os om aftenen og spille på trommer og synge. David var lidt loren ved min aftale, og vi var trætte, men de kom og spillede og sang det blideste afrikanske musik for trætte danskere.

Så holdt vi planlægningsmøde, de havde fået brev inden vi kom om, hvad jeg gerne ville besøge og se. Så vi kom som ønsket til Brikamaba, som ligger i Gambia, hvor den sidste container lige var ankommet og alle tingene var blevet fordelt til forskellige unioner i COLUFIFA. Der hilste vi på de stedlige myndigheder, som ønskede, at vi kunne sende noget til dem, for de manglede kontorting. Jeg måtte bedrøve dem

vi kun kunne sende containere til COLUFIFA, som var vores samarbejdspartner. Så besøgte vi en ret stor sundhedsklinik, som takkede os mange gange for kørestole, tæpper mm, som de havde modtaget fra Danmark. Tilbage igen i Faoune skulle jeg bruge et par dage på kontoret med computerne, virusprogram og styresystemet UBUNTU, som de gerne vil have mere undervisning i. Alle pc'ere fra ComSug computer-gruppen i Holbæk har installeret UBUNTU. Heldigvis kan David noget med pc, så han fik nok at lave.

På sjattedagen var vi ude og besøge nogle af kvinderne og deres grøntsags-haver, som er en del af vores fælles projekt. Midt inde i landsbyen står en af de 200 teaterstole fra Kulturkasernen i Holbæk. Kvinderne er i gang med et møde omkring mikrolån med Boubarcar Sow, en af projektets mange underviserere. Landsbyledererne byder os velkommen, og jeg bliver højtideligt inviteret til at sidde i stolen... som jeg jo har siddet på så mange gange i Holbæk. Nogle af kvinderne kom cyklende med børn på ryggen, og jeg genkender cyklerne fra vores seneste container.

Så kører vi videre og COLUFIFAs bil stopper tit undervejs, og ældre kvinder og børn, kornsække, geder og andet godt kommer op på ladet. Pludselig stopper Ansou og hopper ud af bilen, og jeg ser en kvinde komme gående og hun vinker... nu ser jeg at det er Mariama Mandjang, som er barfodsjordmoder, og som jeg mødte på massagekursus i 2006 og 2007. Vi har ikke set hinanden siden, og vi falder hinanden om halsen og jubler og danser rundt. Hun viser mig, hvor stor hendes søn er blevet nu, og hun er meget glad for at møde min søn.

Det er dejligt at opleve, at venskaberne vi skaber, varer ved og at vi arbejder videre sammen for en bedre verden.

Og jeg kommer gerne ud og fortæller mere.....

100 CYKLER TIL SENEGAL

Af Kirsten Dahl

**NÅR DU OM MORGENEN KOMMER
OP TIL S-TOGET, SER DU CYKLER,
CYKLER OG CYKLER PÆNT PARKERET
I CYKELSTATIVERNE ELLER OGSÅ
FLYDENDE RUNDT OMKRING.**

Om aftenen er der åbenbart nogle, der glemmer deres cykler, og når en cykel har været langtidsparkeret et stykke tid, rykker DSB's oprydningshold ud, og cyklens skæbne er nu enten at blive solgt på auktion (lidt penge i kassen) eller at blive kasseret om ubrugeligt skrot og kørt bort.

Og her er det så, at Cykler til Senegal kommer ind i billedet.

For måske kunne nogle af de kasserede cykler med lidt kærlighed og omhu alligevel leve videre et par år endnu. På den anden side skal

I-landene være realistiske og ikke sende noget ubrugeligt af sted bare for at slippe for selv at skulle skaffe det af vejen, for hvor skal U-landene gøre af det?

Nå, DSB havde inviteret Cykler til Senegal til at komme ud på en plads ved DSB's Lokomotivværksted, hvor de havde læsset utallige kæmpestore dynger skrotcykler af. Invitationen lød: "Tag gratis, hvis der er noget, I kan bruge".

Og her er det så, at jeg kommer ind i billedet.

Den 30.06.14 skulle jeg mødes med John, Jette og Bregne på den opgivne adresse, og så gik opgaven ud på at klatre op i bunken af cykler, udvælge en cykel og vrikke den ud af bunken. Og det var ikke let, for en pedal kunne være snoet ind i et par eger fra cyklen nedenunder, eller

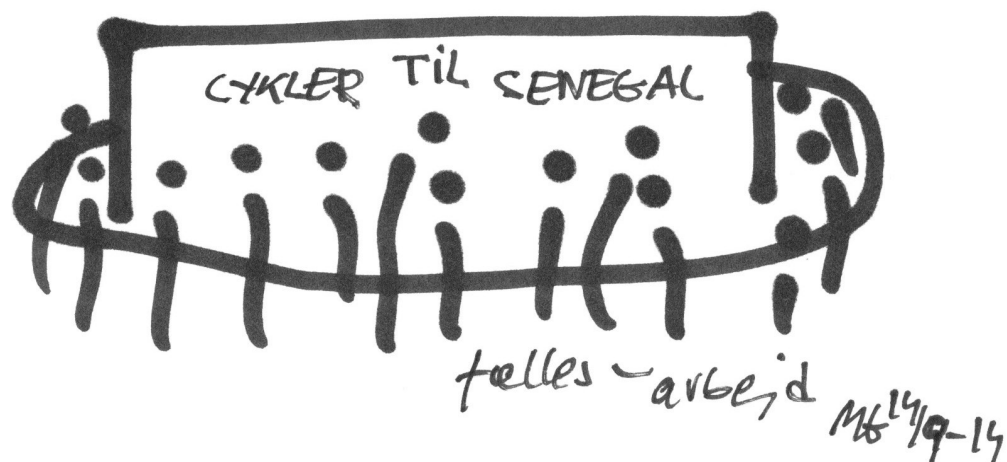
cykelstyret kunne være drejet ind igennem hjulet på cyklen ovenover, eller hvad ved jeg kunne være filtret ind i hvad ved jeg på en helt tredje, fjerde eller femte cykel.

Når en cykel så var befriet, var tiden kommet til at vurdere, om det var umagen værd at ofre flere kræfter på den, eller om den var et ubrugeligt vrag, der skulle smides i en bunke for sig selv.

Helt ærligt, her slog mine kompetencer ikke til, men John, Jette og Bregne kunne lynhurtigt bedømme, om cyklen havde potentiale til at gå videre i processen: Var stellet i orden? Og hvis nu man tog en sadel fra en anden cykel og et cykelstyr fra en tredje ... I fantasien rullede cyklerne allerede på de røde jordveje i Senegal.

De egnede cykler blev så samlet i bunker, der voksede og voksede, og da 100 cykler var nået, stoppede vi, og cyklerne måtte vente på at blive transporteret op til John, for én for én at komme under kærlig behandling, inden de her i efteråret 2014 tager sejlturen til Senegal.

De renoverede cykler ønskes en god rejse. Det var en oplevelse for mig at få indsigt i, hvordan en helt håbløs og opgivet cykel med snilde og ihærdighed kan forvandles til et brugbart transportmiddel til nytte og glæde i Senegal.

FREMTIDEN LIGGER I DET LOKALE LANDBRUG – IKKE I EUROPA

Skrevet af journalist Vibeke Rask Grøn

SAWAIBOU SUWAREH PÅ 23 ÅR HAR BESTEMT IKKE VIRKELYSTEN FRA FREMMEDE. HANS MOR HAR DREVET DET VIDT INDEN FOR SMÅLANDBRUG, OG NU STÅR HAN PÅ SPRING FOR AT GØRE HENDE KUNSTEN EFTER.

Bare se min gode Rhode Island hane. Han laver virkelig god krydsningsavl på de lokale høns, forklarer Sawaibou Suwareh, der lige som sin mor, har startet sin forretning med et hønsehold. Den unge mand erkender, at hans valg er anderledes end andre unge mænds i Faoune. Mange af hans kammerater snakker om at tage til hovedstaden Dakar og endda også videre via Lampedusa til Europa for at finde arbejde. De mener fuldt og fast, at det er vejen til store indtægter, som på sigt kan give dem råd til at bygge flotte huse og blive godt gift.

Men Sawaibou Suwareh er sikker på, at mulighederne runder rundt for fødderne af ham på hans egen gårdsplads i landsbyen. Det er hønseholdet, som skal være hans guldgrube. Hans mor Mariama Coulibaly var for ti år siden en fattig kone med kun to høns, da hun fik tilbud om at komme på et kursus om hønsehold via CtS's samarbejdsorganisation Colufifa.

Kurset blev i den grad hendes skæbne. Hun lærte at fodre sine høns ordentligt, passe dem i dagligdagen og få dem vaccineret mod sygdomme. Det gav virkelig resultater, hønsene lagde masser af æg, og efterhånden blev hønseholdet større og større.

Hun begyndte at sælge avlsdyr til hele Colufifa-projektet, og en dag kunne hun bytte en del høns for en ged, som fik kid, og atter en dag var der geder nok til at bytte for en ko. I dag, ti år efter, er hun en af landsbyens virkelig holdne kvinder med syv køer, bliktag på huset og folk ansat til at

passe på dyrene.

-Vores muligheder for udvikling her i Senegal ligger i virkeligheden i landbruget, mener Sawaibou Suwareh, der faktisk har en uddannelse, som svejser og arbejder på et lille værksted i Faoune, men som allerede nu er begyndt at tjene flere penge på sine 12 æglæggende høner og fem haner derhjemme end på svejsejobbet.

Indtægterne kommer fra salg af krydsningskyllinger til slagting og til avl.

Sawaibou Suwareh har også deltaget i kurser via Colufifa og har en god dialog med de

projektansatte landbrugskonsulenter både omkring hønseholdet og omkring markdriften. Han er seriøs i sin tilgang til landbruget og udnytter hønsemøg og foderrester som gødning i marken, hvor afgrøderne nyder godt af næringsstofferne.

Han dyrker både planter til husholdningen og foderplanter til hønsene, og det sidste er lidt usædvanligt. Traditionen er at lade hønsene rende rundt og søge føde selv.

Sawaibou Suwareh's høns bliver fodret med hjemmelavede foderblandinger med mineraler og bliver regelmæssigt vaccineret efter råd fra konsulenterne, og alt sammen med ganske gode resultater, synes han.

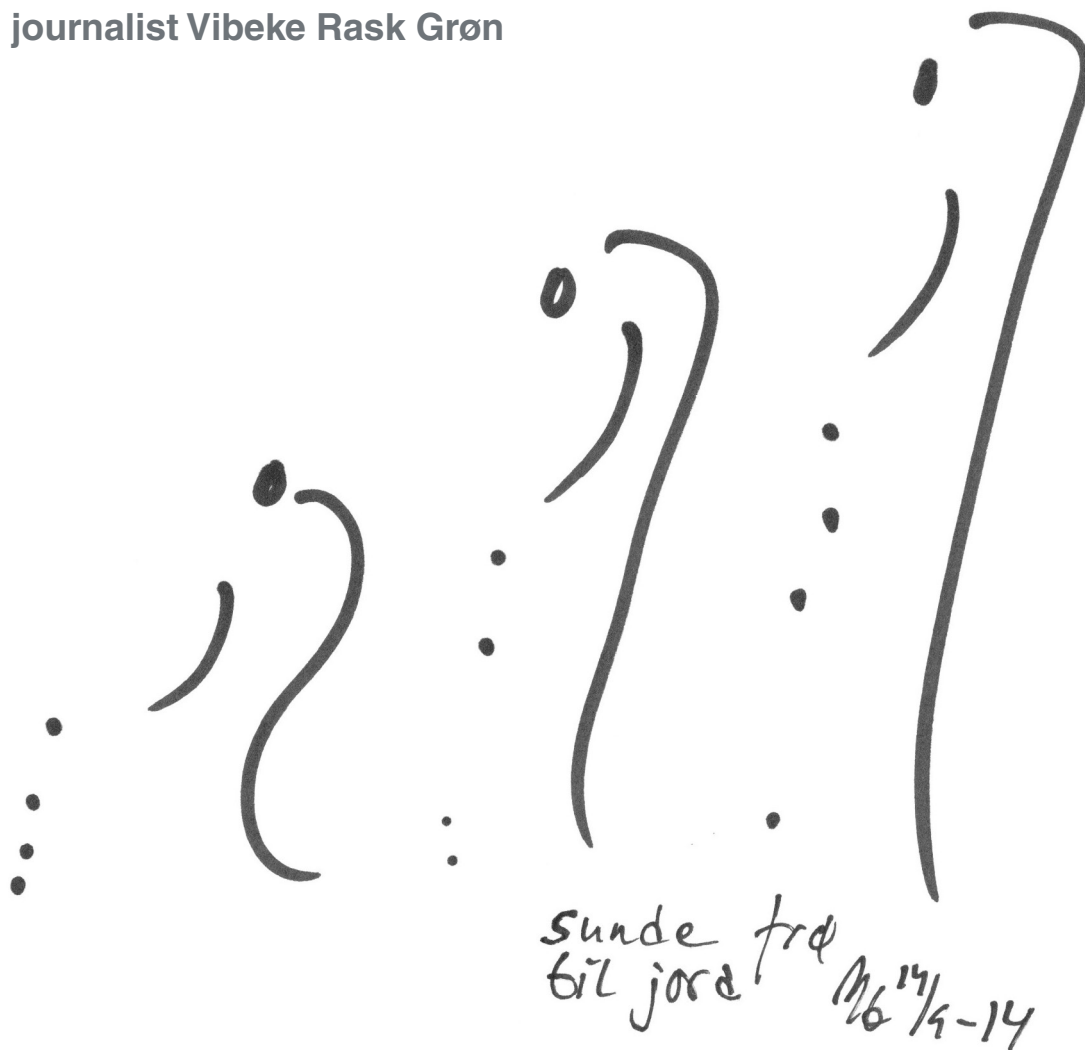
-Mit mål er at etablere en større slagtekylling produktion med 200 kyllinger ad gangen, siger han og peger over bag ved huset. Det er der han påtænker at bygge en produktionsstald.

-Vi har plads nok, det er ikke noget problem. Der er stor efterspørgsel efter slagtekyllinger i Senegal, og er kyllingerne velfodrede og har kød på kroppen, ligesom de europæiske kyllinger, er der rigtig gode priser at hente på markederne. Det er det, Sawaibou Suwareh satser på at ramme med sine krydsningskyllinger, der samtidig er robuste over for det varme klima.

-Bare se, hvis I besøger mig om fem år, er der kaglene høns overalt, griner han, og håber, at der til den tid også er en ung kvinde, som har lyst til at gifte sig med en mand i landsbyen i stedet for altid at stræbe efter én i Dakar.

NU SKAL DER SATSES PÅ FRØ FRA EGNE LØGPLANTER

Ved journalist Vibeke Rask Grøn

sunde frø
til jord 16/11-14

**DE FØRSTE NYE LØG, DER HAVNER PÅ
MARKEDET, NÅR DYRKNINGSSÆSONEN
GÅR I GANG, HAR ALTID EN HØJERE PRIS
END SENERE, NÅR ALLE OG ENHVER
KOMMER MED LØG. PRISFORSKELLEN
KAN VÆRE PÅ HELT OP MOD 200 CFA
PER KILO, 75% HØJERE.**

Derfor satser 36-årige Banna Faty på at komme i gang med såningen, så snart regntiden har gjort jorden klar.

For en gangs skyld behøver hun nemlig ikke vente på, at løgfrø kommer fra de centrale lagre og til Kegneto, den her gang har hun frø fra egen avl liggende, og kan gå i gang med at så med det samme.

Løgproduktionen var rigtig god på Banna Faty's jorde sidste år, og efter flere samtaler med Coluffas planteavlskonsulent undervejs i

sæsonen, besluttede hun at lade nogle løgplanter stå, så de kunne løbe i stok og sætte blomster.

Det er frø fra de blomster hun vil afprøve i år og sammenligne med ydelsen fra indkøbte frø.

Hvis hendes selvhøstede frø giver lige så mange eller flere løg, end de indkøbte, bliver det dem hun satser på for fremtiden. Det vil nemlig gøre hende uafhængig af de centrale lagre og af handelsfolk, som ofte forsinker bønderne, fordi de først leverer grøntsags frø efter regntiden.

-Det er vigtigt for os at få kontrol over såsæden, hvis vi skal forbedre vores produktion, og øge vores indtægter, understreger Banna Faty og peger på, at bønderne skal have frøene før regntiden sætter ind for at være klar til tiden.

For hende handler det om at få så mange penge ud af løgproduktionen, som muligt. Hun har fire børn, som skal have mad og tøj på kroppen, og der skal betales skole penge til de to ældste. Hun var derfor ikke sen til at hoppe med da CtS via

den regionale landbrugsunion Colufifa startede sin landbrugsrådgivning for kvinderne i Kegneto. Kommunen og det nationale senegalesiske udviklingsprogram har indhegnet et stykke land, og givet 147 lokale kvinder dyrkningsrettigheder til 130 kvadratmeter have hver. Myndighederne har også etableret en solid, dyb brønd på stedet så der er vand tilgængelig. Det overordnede sigte er at sikre større selvforsyningsgrad i landet og øge kommercialiseringen i landbruget, og det er her Colufifa og altså også CtS spiller en rolle. 87 af kvinderne fra haverne i Kegneto er, som Banna Faty, medlemmer af Colufifa og kan drage nytte af projektkonsulenterne, som CtS er med til at finansiere. Konsulenternes fagområder dækker både planteavl, husdyrbrug og spørgsmål omkring jordrettigheder, og kvinderne kan trække på deres viden på alle områder. Banna Faty, der i dag er formand for de 87 kvinder, har også brugt husdyrkonsulenten til at få bedre styr på sit hønehold. Herfra regner hun derfor også med bedre indtægter fremover. Det er mange bække små, som skal sikre hende og børnene et bedre liv, og hun føler selv, at hun har fået et godt skub i rigtig retning. Ud over løg, som er hendes absolut bedste salgsvare, dyrker hun sweetpotatos, suppesalat og hisbiskusplanter til the. Hendes ønske er på sigt også at få mulighed for at dyrke oplandsris i regntiden.

REFERAT AF CYKLER TIL SENEGALS GENERALFORSAMLING

d. 24.4. på Elværket i Frederikssund.

1. Valg af ordstyrer og referent

Ordstyrer: Bente Esberg

Referent: Maj-Britt Holten

2. Bestyrelsens beretning, samt 3. Beretning fra arbejdsgrupperne:

Igen i år slog vi de to punkter sammen, da arbejdsgruppernes arbejde ligger under bestyrelsen. Årsberetningen blev fremlagt af formanden, Lone Frederiksen, samt af de ansvarlige for de enkelte områder.

Der var debat om de enkelte punkter underberetningen, men ingen ændringer. Beretningen blev godkendt.

Derefter viste Bjørn Stauning filmen, som han har lavet om containerpakningen i oktober 2013.

4. Aflæggelse af regnskab:

Foreningens kasserer, Ivan Andersen, fremlagde regnskab og resultatopgørelse, som blev godkendt.

5. Fastlæggelse af kontingent:

Kontingentet blev fastholdt på det nuværende beløb, men bestyrelsen blev opfordret til at fremsætte forslag til forhøjelse ved næste generalforsamling.

6. Indkomne forslag:

Der var ikke fremsendt forslag til generalforsamlingen.

7. Valg af bestyrelse og revisor:

Ivan ønskede at træde ud af bestyrelsen og afgang som kasserer. (Tak til Ivan for de ti år som kasserer!)

Maj-Britt Nordmaj (Ivans søster) blev valgt som til bestyrelsen og som kasserer.

Jens Lykkebo, der har været suppleant, blev valgt som bestyrelsesmedlem.

Janne Noack ønskede at udtræde som bestyrelsesmedlem og i stedet være suppleant. Dette blev taget til efterretning og Janne er nu suppleant.

Alice Bagnegaard blev genvalgt som bestyrelsesmedlem.

De øvrige var ikke på valg.

Bestyrelsen består herefter af:

Lone Frederiksen (formand)

Maj-Britt Nordmaj (kasserer)

Alice Bagnegaard

Gitte Frandsen

Jens Lykkebo

Jytte Ekvall

Suppleanter:

Janne Noack

Maj-Britt Holten

Vi synes at prisen for revisor er for høj og vil undersøge om vi kan finde en ny, i nærheden af Hillerød, hvor den nye kasserer bor. Det overlades til bestyrelsen at finde en ny revisor.

8. Eventuelt:

- Ole Thinghøj nævnte muligheden for et samarbejde mellem døvblinde i Senegal og den forening, han er aktiv i.

- Vi køber 100 DVD af Bjørn Staunings film om containerpakning og hvem er vi.

COULEUR CAFÉ

Af Maj-Britt Holten

s. 19

Søndag den 22. juni afholdtes igen den afrikanske musikfestival, Couleur Café, i og omkring Nørrebrohallen. Festivalen bliver hvert år arrangeret af VDV (Venskabsforeningen Danmark-Vestafrika), og det var 12. år i år. Det er en festival for hele familien, og der kommer netop mange familier med børn. Musikprogrammet var særdeles flot med dygtige musikere fra hele Afrika - og fra Danmark. Bl.a Feridah Rose fra Uganda, Rikke Lie Group, Mussa Diallo fra Mali og mange, mange flere.

Der var et væld af boder med ting fra forskellige lande i Afrika og ligeledes mad fra forskellige områder. Dufter og lyde, som var man i Afrika. Der var mulighed for at møde folk fra andre foreninger og NGO'er og udveksle erfaringer. Cykler til Senegal, Jytte, Lone og Maj-Britt, deltog med vores bod. Vi fik ikke solgt så meget, men havde bestemt en god dag alligevel.

<http://verdensbedstestyheder.dk/news/naar-man-bliver-hinandens-bank/>

Dødsfald

Tidligere bestyrelsesmedlem Kirsten Jansbøl er død. Vi mindes med tak Kirsten som en dygtig, engageret og meget seriøs deltager i vores møder og øvrige aktiviteter. Mariama og Janne repræsenterede os ved mindehøjtideligheden den 10. juni.

Lørdag den 4. oktober

i Skibby, pakker vi igen container til vores samarbejdspartner COLUFIFA i Senegal og Gambia. Vi kan godt bruge flere hænder til hjælp, så kontakt os, hvis du har lyst til en sjov dag og til at gøre et stykke u-landsarbejde. Vi giver frokost. Hvis du vil vide mere, kontakt Janne på mobil 42776364 eller mail: container@cyklertilisenegal.com.

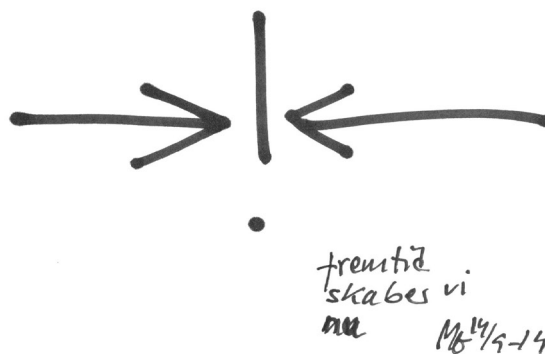
Boubaka Sow

Vi pakker næste container til COLUFIFA i Skibby lørdag den 4. oktober hele dagen. Kom og giv en hånd med. Vi giver frokost og hyggeligt samvær.
Kontakt til mail: container@cyklertilsenegal.dk eller Janne mobil 42776364

Cykler til Senegal er nu på Facebook, hvor I kan følge vores hyppige opdateringer om, hvad der sker i Danmark og i Senegal/Gambia. Del gerne vores historier i jeres netværk.

Med støtte fra DMRU/Genbrug til Syd har vi fået lavet en fin lille DVD af filmfotograf Bjørn Stauning, Kastaniefilm, af vores sidste containerpakning i november 2013 i Skibby. Kan bestilles hos Janne, se ovenfor. Pris 50 kr., som dækker forsendelse.

Husk kontingent indbetaling for i år

Dette nummer er redigeret af Maj-Britt Holten og Lone Frederiksen. Layoutet af Janne Noack. Tegningerne er af Mariama Guldagger, fotos af Vibeke Rask Grøn, Janne Noack og Jerry Weaver.

Trykt hos FLEXprint i Holbæk.